

572

Ο ΝΕΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Τὸ ἑσπέρας τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐν μέσῳ πεπυκνωμένου ἀκροατηρίου ἐγκαινιάσθη ὁ νέος Σύλλογος διὰ δύο καταλλήλων ὁμιλιῶν, τῆς μὲν περὶ Ἡθικῆς ἀπαγγελθείσης παρὰ τοῦ καθηγητοῦ Ἰερέως Α. Πανδῆ, τῆς δὲ περὶ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος μετὰ πειραμάτων διδαχθείσης παρὰ τοῦ ἀξιολόγου ἱατροῦ Ἡ. Πολίτη. Προηγῆθη τῶν ὁμιλιῶν τούτων ὁ κατωτέρω ἀξιολόγος καὶ ἑλληνοπρεπῆς λόγος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Α. Βλάχου, τὸν ὁποῖον ἀσμένως δημοσιεύομεν, συγχαίροντες καὶ αὐτὸς τὸν νέον Σύλλογον διὰ τὰς λαμπρὰς αὐτοῦ ἀπαρχὰς, αἰτινες προμη- νύουσιν ἀφθοον καὶ λίαν ὠφέλιμον τὴν συγ- κομιδὴν.

Ἐν ἐποχῇ, Κύριοι, καθ' ἣν σόμπαε ὁ πεπολιτισ- μένος κόσμος ἀμιλλᾶται νὰ θέτῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰς ὑγιεῖς Χριστιανικὰς ἀρχὰς διὰ τῆς ἰδρύσεως μάλισα ἰδρυμάτων, τεινόντων χεῖρα ἀδελφικὴν πρὸς τὰς κατωτέρας τῆς κοινωνίας τάξεις, καὶ ἡ Κέρκυρα ἡ εὐλόγως ἀξιοῦσα νὰ κατατάσσεται ἐν τῇ χορείᾳ τῶν προοδευτικῶν πόλεων, ὡς ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ στοιχεῖα ἠθικὰ καὶ ὕλικά πολύτιμα, πρὸ πολλοῦ ἤργισεν νὰ συναισθάνηται τὴν ἀνάγκην ἐνὸς εκπαιδευτικοῦ Συλ- λόγου χάριν τῆς ἑργατικῆς τάξεως.

Ἀφ' οὗτου, Κύριοι, ὁ κόσμος τοῦ Εὐαγγελίου τὰ θεῖα δωρήματα ἐβλέπε καλυπτόμενα ὑπὸ τῆς ἀμα- θείας τὴν φοβερὰν δυνάμιν, καὶ τὸ οὐράνιον δένδρον τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἰσότητος, τῆς Ἀδελφότητος ἔ- μενε κατὰ ξηρον καὶ ἄγονον ὑπὸ τοῦς πόδας τῆς ἰε- ραρχίας, καὶ τοῦ δουλοπρεποῦ, ἐπὶ τῇ ἀνάγκῃ νὰ ἐπιφέρῃ πέλκεν δρι- μὺν κατὰ τῶν φοβερῶν τούτων δαιμόνων καὶ τὸ ἐπέτυχεν, δόγμα αὐτοῦ ὕψωσεν ἱερὸν τὴν ἀνέγειρον τοῦ λαοῦ ἀπὸ πῆς δουλικῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς πνευματικῆς νάρκης διὰ τῆς ἐλευθερίας ἀναπτύξεως τῶν νοητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων. Τὸ ἠφαίστειον τοῦ 89 ἀνεξωογόνησε καὶ ἐπισήμως ἀνέδειξεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἀτόμου τὰ δικαιώματα. Ἄλλ' ὅπως τὰ δικαιώματα ταῦτα ἑλλόγως καὶ ἁρμονικῶς λειτουρ- γῶσιν ἀνάγκη ἀπαραίτητος ἐθεωρήθη νὰ διαφωτίζη- ται ὁ νοῦς καὶ νὰ διαμορφώνηται τοῦ ἀτόμου ἡ καρ- δία. Μικρὸν, ἐλάχιστον. Κύριοι, συντελεῖ εἰς τὴν εἰ- ρῆσιν, εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς κοινωνίας, ἐὰν αἱ μεγάλα ἀλήθεια περιρρίζωνται εἰς ὀλίγα μόνον σοφῶν κεφαλὰς. Τὰ ἀγαθὰ τῆς γνώσεως, τῆς μαθη- σεως, τῆς ἐπιστήμης δὲν πρέπει νὰ διέρχωνται μόνον τὰς μεγάλας ἀρτηρίας τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανι- σμοῦ, πρέπει ταῦτα νὰ διχοτεύωνται καὶ εἰς τὰς μι- κροτέρας φλέβας, ὅπως διατρέφεται καὶ ἁρμονικῶς συντηρῆται τὸ ὅλον κοινωνικὸν σῶμα. Ἡ ἀνάπτυξις εἶναι, Κύριοι, τὸ μάννα καὶ τὸ φάρμακον τῆς ἠθι- κῆς κοινωνικῆς ὑπάρξεως. Ἡ κοινωνία δύναται νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ τῆς πανώλης, δύναται νὰ προ- φυλάσσεται ἀπὸ τῆς χολέρας, δύναται νὰ ἐπιζῇ καὶ εἰς τὴν πένιν, ἀλλ' ἡ ἀμάθεια, ὅπλα ἔχουσα τοῦς δαίμονας τῶν προλήψεων, τῶν δεισιδαιμονιῶν, τῆς ἀνταρσίας, τῆς κακίας, καταδιώκει τὴν κοινο- νίαν καὶ εἰς τὰ πλέον ἡσυχὰ καταφύγια, καταστρέ- φει πάντα ἐλεύθερον θεσμὸν καὶ μεταβάλλει εἰς ἐρκμίαν τὸν παράδεισον τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοι- νωνικοῦ βίου. Ἄς ρίψωμεν, Κύριοι, βλέμμα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐγκλημάτων. Κυρίως πρωταγωνιστοῦ- σεν ἡ ἰδίωμεν τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀπέναντι ἐνὸς ἐγ- κληματίου ἐγγραμμάτου θὰ παρουσιάζωνται εἰς ἡ-

μᾶς ἐκατὸν ἀγράμματοι. Σπουδαία λοιπὸν κοινο- νικὴ ἀνάγκη ἐθεωρήθη καὶ θεωρεῖται ἤδη πανταχοῦ ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ μόρφωσις τῆς Τάξεως τῶν πολ- λῶν. Τὴν ἀνάγκην ταύτην, τὴν ὁποῖαν ὡς ἔλεγον, συνηθάνθη ἤδη καὶ ἡ Κέρκυρα, ἐπεχείρησε νὰ θε- ραπεύσῃ ἡ μέχρι πρό τινος Φιλοδραματικὴ Ἑταιρία, ἥτις δημοθῶμος καὶ γενναίως μετέβηλε τὸν νέω; ἄ- γονον αὐτῆς σκοπὸν, εἰς σκοπὸν εὐρύτερον, πρακτι- κώτερον, εὐεργετικώτερον. Ἐντεύθεν ὁ Νέος Σύλλογος «Καποδίστριας». Σημαίαν ὁ Σύλλογος φέρει τὴν ἡ- θικὴν καὶ νοητικὴν βελτίωσιν τῆς ἐργατικῆς Τάξεως. Ὅτε, Κύριοι, τὴν σημαίαν ταύτην οἱ ἰδρυταὶ παρέ- δωκαν εἰς χεῖρας μου, ἐδίστασα νὰ ἀναλαβῶ αὐτὴν καταμετρήσας ὅσας μοὶ ὑπολείπονται ἐκ τοῦ ἔργου μου δυνάμεις, ἀλλ' ἡ καρδία ὑπερίσχυσε τοῦ νοῦς, καὶ συγκεινημένος ἐδέχθη τὴν ὑψηλὴν τιμὴν, ἡσ- πάσθη τὴν ἱερὰν σημαίαν καὶ πάριστα ἀνεπέτασα τὰς ὠραίας αὐτῆς πτυχὰς ἐν τῇ γλυκεῖα πεποιθί- σει, ὅτι ἡ Κερκυραϊκὴ κοινωνία, ἡ ἀδίκως κατηγο- ρουμένη ὡς ἀκρόη; καὶ στερουμένη γενναίων ἰδεῶν οὐδὲν ἄλλο ποθεῖ ἢ νὰ βλέπῃ ἀγῆνη πρωτοβουλίαν, ὅπως παρακολουθῇ εἰς τὰ καλὰ ἔργα μετὰ γενναί- οτητος καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Τὰ αἰσθητά ταῦτα εἶδον πράγματι, Κύριοι, ἀναπτυσσόμενα ἅμα μόνον ἐκη- ρύχθη τοῦ Συλλόγου ὁ σκοπός. Ἀθροῖοι καθ' ἑκάστην προσέρχονται νέοι ἑταῖροι, οἱ δὲ λόγοι καὶ πεπι- δευμένοι πρόθυμοι προσέρχονται, ἵνα μεταδώσῃ τῆς παιδείας καὶ ἠθικῆς τὰ νάρματα καὶ διακεδά- σσῃ τὰ νέφη, τὰ ὁποῖα ἐπισκοπίζουσι τῆς ἀληθείας τὸν ἥλιον, ὅστις ρίπτει μὲν ἀκτίνας εἰς τὰς φύσει ἄγνας τῶν Κερκυραίων καρδίαις, ἀλλὰ δὲν δύναται κατὰ βάθος νὰ εἰσχωρῇ καὶ εἰς τὴν περιορισμένην τὸν λαὸν οὐρανίαν. Ἐπιθυμῶ λογίζομαι, Κύριοι, βλέ- πων κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς φιλομαθείας τοῦ καλοῦ λαοῦ τὸ πρῶτον δείγμα μὲ τὴν ἀθρόαν συνέ- λευσιν εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, ὅστις εἶναι μὲν τῶρα μικρὸς καὶ περιορισμένος, ἀλλ' εὐκόλως θὰ μεταβλήθῃ εἰς μέγαν καὶ εὐρύν, ἅμα ἐγκαρτερῆσθῃ ἡ ἀκαταγώνιστος ἠθικὴ δύναμις. Ἰδοῦ, Κύριοι, καὶ τὸ πρῶτον τῶν μέσων, εἰς ὅσον ἐθεωρήσαμεν συντελε- στικῶν εἰς τοῦ Συλλόγου τὸν σκοπὸν τιθέμενων εἰς ἐφαρμογὴν καὶ προοιμιαζόμενον διὰ τῆς διδασκαλίας ἀνδρῶν διακεκριμένων καὶ κοινωνηλῶν, οἱ οἱ ὁ Θεο- λόγος Ἰερ. Ἀρ. Πανδῆ; καὶ ὁ τῆς πρῶτης Ἀκαδημίας Καθηγητῆς Α. Ὠρ. Η. Πολίτης. Τοῦς Κυρίους τούτους θὰ ἐπακολουθῶσιν καὶ ἕτεροι λόγοι καὶ παιδεῖαι ἄνδρες, καὶ οὕτω κατὰ ἠυρικὴν ἢ ἄλλην ἐορτάσι- μον ἡμέραν θὰ διδάσκονται εἰς τὸν τρόπον πρακτικὸν καὶ καταληπτόν εἰς τοῦς πολλοῦς τὰς Στοιχίας τῆς Ἡθικῆς, τῆς Φυσικῆς, τῆς Χημείας, τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, τοῦ Συναγματικοῦ Δικαίου, τῆς Ἰγι- είνης, τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου, τῆς Ἱστορίας ἐν γέ- νει καὶ πρὸ πάντων τῆς Ἑλληνικῆς. Πρὸς ὅσους μετὰ χαρᾶς καὶ προθυμίας ἐδήλωσαν ἤδη ὅτι δέχονται τὸν ὠραῖον τίτλον τοῦ Διδασκάλου τοῦ Λαοῦ, ἐκ- φράζω ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τὰς εὐκρινεστέραις εὐχαριστίας καὶ τὴν βαθυτέραν εὐγνωμοσύνην, ἂν καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῶν αἰσθημάτων τούτων εἶναι βε- βαίως μικρὰ ἀπέναντι τῆς ἱκανοποιήσεως, τὴν ὁποῖαν ἐπιφυλάττει εἰς τὰς εὐγενεῖς αὐτῶν καρδίαις ἡ ἐκ τοῦ εὐεργετικοῦ αὐτῶν ἔργου μέλλουσα νὰ προκύψῃ πραγματικὴ ὠφέλεια. Καὶ νῦν δύο εἰσι λέξεις ἐπι- τρέψατέ μοι νὰ ἐκφωνήσω καὶ ταῖτας ἐκτιμήσατε κατὰ τὸ αἶσθημα τὸ ὁποῖον τὰς ὑπαγορεύει. Ἐπι- τοῖ- ροι τοῦ Συλλόγου «Καποδίστριας» ἐγκαρτερήσατε εἰς τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀνελάβετε ἐνώπιον τῆς εὐ- λογοῦσῃς ὕμᾳ; Πατριδος. Παρατηρήσατε τὴν εἰκόνα

τοῦ Σεβαστοῦ ἐκείνου Γέροντος, τοῦ Πατρὸς τῆς ἀ- ναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Δὲν νομίζετε ὅτι ἡ ἰλαρότης καὶ ἡ γλυκύτης τοῦ ὄρους, ὅτι τὰ μειδιῶντα ἐκεῖ- να χεῖλη ἐπικροτοῦσι τὴν ἐπιχειρήσιν τας; Ἐμπρὸς λοιπὸν καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ἐνδόξου τοῦ Καπο- διστρίου ὀνόματος περιφρουρήσατε ὅλοι σας καὶ κα- ταστήσατε σεβαστὴν τὴν σημαίαν, τὴν ὁποῖαν πα- ρεδώκατε εἰς χεῖρας μου. Ἐργάται, ὑψώσατε τὸ μέ- τωπον, τὸ ὁποῖον καθαγιάζει ὁ ἰδρῶς τῆς ἐργασίας, ὑψώσατε τὸ μέτωπόν σας, ἵνα ἡ γλυκεῖα αἰὶρα τοῦ οὐρανοῦ ἡ μὴ διακρίνουσα τάξεις καὶ καταγωγὴν, ρίψῃ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν σας τὸ βάλσαμον τῆς γνώ- σεως, τῆς μαθήσεως, τῆς πραγματικῆς προόδου. Ἐρ- χεσθε εἰς τὰς παραδόσεις μὲ ζῆλον, μὲ ἀφοσίωσιν. Ἐρχεσθε εἰς τὰς παραδόσεις, ἵνα ἀνυψῶνται ὁ χα- ρακτῆρ σας, ἵνα διαμορφώνηται ἡ καρδία σας. Εἴθε καὶ σεῖς ἄνθρωποι προωρισμένοι οὐχὶ μόνον διὰ τὸ ἐ- νεστῶς νὰ φροντίζετε ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μέλλον νὰ με- ριμνᾶτε. Εἴθε καὶ ζῆτε ἐλεύθεροι ἀλλὰ εἰς τὸ θεῖον δῶρον τῆς ἐλευθερίας χρεωστῆτε μεγάλα καθήκοντα. Εἴθε καὶ σεῖς οἰκογενειάρχαι, καὶ σεῖς ἀντρέφετε τέκνα καὶ σεῖς ἐτοιμάζετε πολίτας. Ἐρχεσθε λοιπὸν εἰς τὰς παραδόσεις, ἵνα διδάσκειτε πόσα καὶ ποῖα ἔχετε καθήκοντα, πόσα καὶ ποῖας δύνασθε νὰ ἔχετε ἐλ- πίδας. Εἰς τὰ ἄλλα κράτη οἱ ἐργάται δὲν ἠμποροῦν νὰ ἴναι ἀνώτεροι ἀπὸ σᾶς κατὰ τὴν φυσικὴν ἀγα- θότητα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀναπτύσσουσιν τὸν νοῦν των καὶ εἰς τὰς τέχνας των τελειοποιούνται καὶ εἰς τὰ πο- λιτικά των δικαιώματα κἀμνον χρῆσιν καλλιτέραν καὶ εἰς τὰς οἰκογενεῖας των ἀποβαίνουν προνοητικοὶ καὶ ἐγκρατέτεροι γίνονται καὶ οἰκονόμοι καὶ μὲ ὑ- περηφανίαν ἐπιδεικνύουσι τὰς ἑργατικὰς Τραπέζα- των, τὰς Συντεχνίας των, τὰ Ταμεία τῆς ἀμοιβαίας βοήθειαις καὶ τὰς ἄλλα προνοητικὰ καὶ εὐεργετικὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα τιμοῦν καὶ ἀνυψοῦν τὴν ἀνθρωπότητα. Ἄλλ' ἀκούσατε περισσότερα. Ἀπὸ τὰ πτωχὰ ἐργαστᾶσια ἐξῆλθον ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἐτίμη- σαν καὶ τιμοῦν τὸν κόσμον καὶ τὸν αἰῶνά μας. Ἐκεῖ, παῖδια πτωχὰ γονέων ἀσημάντων, ἐν ᾧ κατηγίνο- το τὴν ἡμέραν εἰς τὸ ἔργον τῶν πατέρων των, τὴν νύκτα ἐκλεπτον τὸν καιρὸν καὶ ἐργάζοντο εἰς τὴν μελέτην καὶ οὕτως ἐστρεψαν τὰ νῶτα εἰς τὴν πτω- χίαν καὶ τὴν ἀσημότητα καὶ ἐρθασαν εἰς τὴν δόξαν. Ταῦτα καὶ σεῖς ἐκτιμήσατε, ὡ Κερκυραῖοι ἐργάται, καὶ ὁ ζῆλός σας, ἡ θέλησις, ἡ ἀπόφασίς σας θὰ συγ- κινήσουν πᾶσαν εὐγενῆ καρδίαν. Ναι, οὐδεὶς ἀγαθὸς πλούσιος, οὐδεὶς χριστιανικῶς πεφωτισμένος θὰ ἀρ- νηθῇ τὴν οἰανδήποτε συνδρομὴν του, ἀφ' οὗ πρόκει- ται διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς Τάξεως ἐκείνης, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ πρῶτιστον λόγον ἐξαρτᾶται τοῦ ὅλου κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος ἡ πραγματικὴ εὐημερία. (Παρατεταμέναι χειροκροτήσεσι).

(Ἐκ τῆς «Εὐθύνης»)

Ἐν Κερκύρα τῇ 19.ῃ Ἰανουαρίου 1879.

Τυπογραφεῖον «Ἀθηνᾶ»

Αρ. Εἰσ. 582

VI 108